

Souhrnná teritoriální informace:

Mongolsko

Velvyslanectví ČR v Mongolsku 6. 5. 2021 8:43

Mongolsko se nachází ve východní Asii, po Kazachstánu je to druhý největší vnitrozemský stát na světě. Na severu sousedí s Ruskou federací a na jihu s Čínskou lidovou republikou. Svoji rozlohou 1 566 500 km² je srovnatelné s Aljaškou (je 20x větší než ČR), ale vzhledem k pouhým 3,3 mil. obyvatel se řadí k zemím s nejnižší hustotou zalidnění.

Ekonomika Mongolska je silně závislá na těžebním průmyslu, zejména na vývozu uhlí a měděné rudy. Vláda dlouhodobě usiluje o diverzifikaci ekonomiky posílením turismu a domácí spotřeby. Tento proces byl narušen a zbrzděn pandemií Covid-19. V roce 2020 došlo v důsledku pandemie k poklesu ekonomiky o 5,2 %. Za rok 2021 se odhaduje růst HDP o 5,3 %, který bude stimulován poptávkou po nerostném bohatství a investicemi do těžebního průmyslu.

Vzhledem ke specifickému trhu (jazyková bariéra, kulturní odlišnosti) není pro české subjekty jednoduché na mongolském trhu podnikat bez místního partnera. Obchodní příležitosti většinou zajišťuje mongolská firma. V případě kapitálových účastí, či výrobní spolupráce je vhodné, aby kromě mongolského partnera byl přítomen i český zástupce, ať již kvůli mongolskému zvyku upřednostňovat osobní jednání, nebo pro potřebu odborně vést místní zaměstnance.

Převládající podíl dovozů z České republiky uskutečňují mongolské firmy, které jsou obvykle i prodejci dovezeného zboží. Dlouhodobější přítomnost na mongolském trhu je výhodou. Navázání stálých obchodních vztahů, získání důvěry obchodního partnera trvá déle než v Evropě. Mezi obory perspektivní pro české podnikatele patří zemědělství, těžební, energetický, vodohospodářský, letecký, potravinářský, zdravotnický a farmaceutický průmysl. Pandemická krize ještě více akcentovala potřebu modernizace mongolských zdravotnických zařízení. V zemi je poptávka po technologiích na zpracování masa a mléka, zařízeních na zpracování kůže a čištění vlny. Českým firmám se daří uplatňovat ve stavbách čistíren odpadních vod, masokombinátů, mlékárenských a pekárenských technologií, strojů v lesnictví, v automatizaci uhelných elektráren, při dodávkách měřících přístrojů energetického sektoru a pásové techniky do těžebních dolů.

Základní údaje	
Hlavní město	Ulánbátar
Počet obyvatel	3,3 mil.
Jazyk	mongolština (úřední)
Náboženství	53 % buddhismus, 3 % islám, 2,3 % šamanismus, 2,2 % křesťanství, 38,6 % ateisté či agnostici
Státní zřízení	polo-prezidentská republika
Hlava státu	Khaltmaa BATTULGA
Hlava vlády	Luvsannamsrai OYUN-ERDENE
Název měny	tugrik (MNT)
Cestování	
Časový posun	+7h (v létě +6h)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Jiří Brodský, M.Sc.
Ekonomický úsek	Vardan Khachatryan, M.L.
Konzulární úsek	Ing. Václav Dobeš
Czechtrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	15,5
Hospodářský růst (%)	6,1
Inflace (%)	5,8
Nezaměstnanost (%)	10,8 %

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Ústava z roku 1992 stanovila oficiální název země „Mongolsko“. Mongolsko je polo-prezidentskou republikou, vláda je vrcholným orgánem výkonné moci, v jejím čele stojí předseda jmenovaný prezidentem. Koncem ledna 2020 došlo k nečekané rezignaci premiéra KHURELSUKHa, po demonstracích vyvolaných incidentem necitlivého převozu novoroďičky pozitivní na Covid-19 do nemocničního zařízení pro infekční nemoci. Po jeho odstoupení 29. ledna 2021 se za Mongolskou lidovou stranu stal novým předsedou vlády jeho stranický kolega Luvsannamsrai OYUN-ERDENE.

Členové vlády jsou jmenováni přímo premiérem. Hlavou státu je prezident volený v přímých volbách jednou za čtyři roky. Funkci prezidenta od posledních voleb konaných 26. června 2017 zastává Khaltmaa BATTULGA, který kandidoval za Mongolskou demokratickou stranu. Novela ústavního zákona z listopadu 2019 upravuje délku prezidentského mandátu, a to již od příštích voleb naplánovaných na 9. červen 2021. Podle novely zákona bude prezident volen na jedno funkční období v délce šesti let bez možnosti znovuzvolení v po sobě jdoucích volbách. Prezident má omezené pravomoci a je zodpovědný parlamentu, který se nazývá Státní velký chural. Parlament je jednokomorový, má 76 křesel a poslanci jsou voleni přímo jednou za čtyři roky.

V posledních parlamentních volbách v červnu 2020 získala nadpoloviční většinu křesel (62 ze 76) Mongolská lidová strana a sestavila jednobarevnou vládu. Mongolská demokratická strana je druhou největší stranou v zemi a v parlamentu aktuálně drží 11 křesel. Jedno křeslo zaujímá zástupce Mongolské lidové revoluční strany a jeden zákonodárce je bez stranické příslušnosti. Další parlamentní volby se budou konat v červnu 2024.

Složení vlády*:

Předseda vlády: Luvsannamsrai OYUN-ERDENE

Místopředseda vlády: Sainbuyan AMARSAIKHAN

Vedoucí úřadu vlády: Tsendiin NYAMDORJ

Ministryně životního prostředí a turismu: Nyamjav URTNASAN

Ministr obrany: Gantulga SAIKHANBAYAR

Ministryně zahraničních věcí: Battsetseg BATMUNKH

Ministr financí: Bold JAVKHLAN

Ministr spravedlnosti a vnitra: Khishgeegiin NYAMBAATAR

Ministryně práce a sociálního zabezpečení: Ayush ARIUNZAYA

Ministr stavebnictví a urbanizace: Begjav MUNKHBAATAR

Ministr vzdělání a vědy: Luvsantseren ENKH-AMGALAN

Ministr rozvoje cest a dopravy: Luvsangiin KHALTAR

Ministryně kultury: Chinbat NOMIN

Ministr těžby a těžkého průmyslu: Galengiin YONDON

Ministr potravinářství, zemědělství a lehkého průmyslu: Zagdjavyn MENDSAIKHAN

Ministr energie: Nansalyn TAVINBEKH

Ministr zdravotnictví: Sereevjav ENKHBOLD

*Platný k 9. 4. 2021

Jmenování blízkého spojence odstoupivšího KHURELSUKH/a OYUN-ERDENE/ho novým premiérem nepřineslo zásadní změny na mongolské politické scéně. O. ERDENE dvakrát zastával funkci vedoucího úřadu vlády. Nově sestavená vláda je v mnoha aspektech pokračováním vlády minulé. Vláda se letos soustředí především na urychlení očkování proti Covid-19 a nastartování ekonomiky ochromené pandemií.

Na pořadu dne je otevření nového ministerstva digitálního rozvoje. Premiér O. ERDENE se zaměřuje na strategii rozvoje Mongolska „Vision 2050“, jejímž cílem je uplatnit v zemi zlepšenou správu věcí veřejných, vést hospodářskou politiku k posílení potenciálu země, zlepšit poskytování vládních služeb pro občany, podporovat ekonomickou integraci a zaměřit se na boj proti klimatickým změnám a na udržitelný rozvoj.

1.2 Zahraniční politika země

Těžištěm vnějších vztahů Mongolska zůstávají její dva největší obchodní partneři - Čínská lidová republika a Ruská federace. Mongolská zahraniční politika se bude nadále spoléhat na udržení stabilních bilaterálních vztahů s Čínou, aby si zajistila obchodní odbytiště a investice plynoucí z Číny pro oživení svého hospodářství.

Na druhou stranu bude Mongolsko vyvíjet úsilí diverzifikovat své mezinárodní vztahy aktivní účastí v multilaterálních organizacích, např. v OSN. V rámci programu budování vztahů se „třetími sousedy“ lze očekávat prohloubení vztahů s Indií, se kterou už uzavřelo investiční dohodu v objemu 1,25 mld. USD na stavbu petrochemické rafinerie. Pozornost bude věnována dalším významným „třetím sousedům“, jakými jsou Kanada, USA, Korejská republika, Austrálie, Japonsko a Turecko.

EU navázala s Mongolskem bilaterální vztahy v roce 1989 a od roku 2017 má v Ulánbátaru rezidentního velvyslance. Mongolsko už delší dobu usiluje o bezvízový styk s EU. Jednání sice pokročila, ale právě pokračující politická nestabilita a dodržování lidských práv jsou důvodem, proč nebyl bezvízový styk zatím ujednan.

Spolupráce s EU se zaměřuje na rozšiřování obchodní výměny a podporu mongolského exportu do EU v rámci uzavřené Dohody o partnerství a spolupráci z roku 2017 (PCA). Mongolsko za využití GSP+ mechanismů může dodávat do Evropské unie až 6200 výrobků bezcelně (87 % tvoří oděvní a textilní výrobky). V roce 2019 dosahovala obchodní výměna mezi EU a Mongolskem 562 mil. EUR, což činilo z EU čtvrtého největšího obchodního partnera.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel Mongolska je 3,30 mil.

Průměrná hustota zalidnění je 2,1 osob/km², v Ulánbátaru 317,3 osob/km², na venkově kolem 0,9 osob/km².

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva v produktivním věku je 41,5 %.

Podíl městského obyvatelstva je 67,5 %.

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva:

- 1 2015: 2,2 %
- 1 2016: 2,1 %
- 1 2017: 1,8 %
- 1 2018: 1,9 %
- 1 2019: 1,9 %

Zdroj: Asijská rozvojová banka (ADB)

Podle statistiky OSN je průměrný roční přírůstek obyvatelstva v letech 2015–2020 odhadován na 1,79 %.

Demografické složení obyvatelstva (prosinec 2020)

- 1 Dle pohlaví: muži (49,3 %), ženy (50,7 %)

- 1 Dle věku: 0–14 let (30,94 %), 15–59 let (63,41 %), nad 60 let (6,65 %)

Etnické složení obyvatelstva

- 1 Mongolská etnika jsou následující: 87,7 % chalchové (Khalkh – angl., Халх – mong.); 2,7 % durvúdové (Durvud – angl., Дөрвөд – mong.); 1,9 % bajadi (Bayad – angl., Баяд – mong.); 1,7 % burjati (Buryat – angl., Бурят – mong.); dále angl.: Dariganga, Darkhad, Khoton, Myangad, Uuld, Torguud, Tsaatan, Uriankhai, Uzemchin, Zakhchin.
- 1 Nemongolská etnika: Kazaši (Kazakh – angl., Казах – mong.) – 5,9 %

Náboženské skupiny

- 1 53 % buddhismus
- 1 3 % islám
- 1 2,3 % šamanismus
- 1 2,2 % křesťanství
- 1 38,6 % ateisté či agnostici

Mongolská společnost je poměrně tolerantní k různým náboženským vyznáním. Ústava z roku 1992 zaručuje svobodu vyznání jako základní lidské právo.

Podle odhadů se k buddhismu hlásí více jak polovina obyvatelstva, z níž většina jej ani aktivně nepraktikuje, obecně jen sdílí budhistickou filozofii a bez hlubší znalosti zachovává některé budhistické rituály a tradice. Skoro 40 % obyvatel se považuje za ateisty či agnostiky. Šamanismus, taktéž nazývaný mongolské lidové náboženství (tangerismus), praktikuje podle statistik 2,3 % populace (cca 76 tis. lidí). Mongolský šamanismus je animistické a šamanské etnické náboženství, které bylo Mongoly praktikováno od dávných dob. Jeho raná podoba spojená s kmenovou organizací mongolské společnosti se změnila s příchodem tibetského buddhismu do země v 16. století. Od roku 1990 v Mongolsku výrazně vzrostl počet obyvatel, kteří se hlásí ke křesťanství, a to z původních několika stovek osob na cca 70 tisíc. Islám vyznává převážně kazašské etnikum sídlící v západních oblastech Mongolska, jejich počet se odhaduje na 100 tisíc.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Mongolské hospodářství je silně závislé na těžebním průmyslu, zejména na vývozu uhlí a měděné rudy, jeho růst je tak spjat s vývojem světových cen komodit. Vláda usiluje o diverzifikaci ekonomiky posílením turismu a domácí spotřeby. V roce 2020 došlo v důsledku pandemie Covid-19 k poklesu ekonomiky (růst HDP byl -5,2 %). Za rok 2021 se očekává restart ekonomiky a předpoklad růstu HDP je 5,1 %. Ve velké míře bude tento růst poháněn poptávkou po nerostném bohatství, hlavně ze strany Číny a investicemi do projektů rozvoje těžebního průmyslu, které se v roce 2020 kvůli pandemické krizi odložily. V roce 2021 se počítá s plánovaným rozšířením a modernizací největšího dolu v zemi Oyu Tolgoi.

Podle odhadů se reálný HDP vrátí na úroveň roku 2019 na konci roku 2021. Ochromení světové ekonomiky v důsledku Covid-19 přineslo růst cen nerostných surovin, zejména ropy. To se negativně promítlo do růstu cen výrobních nákladů, a tím pádem do navýšení cen prodejců. Inflation bude nadále zesilovat oslabením mongolské měny MNT (tugrik) vůči americkému dolaru, což s sebou přinese zdražení importu zboží a služeb. S ohledem na inflaci bude tlak na růst mezd, čemuž se firmy budou bránit kvůli finančním ztrátám způsobeným v loňském roce Covid-19. Mongolská centrální banka se bude snažit hospodářství stabilizovat za použití nástrojů monetární politiky. Podle analýz Economic Intelligence Unit (EIU) dosáhne průměrná roční inflace na konci 2021 hodnoty 5,8 %.

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	7,0	5,0	-5,2	6,1	5,6
HDP/obyv. (USD/PPP)	12 206,6	12 881,1	12 260,0	13 020,0	13 810,0
Inflace (%)	6,8	7,3	3,7	5,8	6,4
Nezaměstnanost (%)	5,4	5,3	4,3	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	6,6	7,2	6,6	7,7	8,3
Import zboží (mld. USD)	5,9	6,0	5,4	6,3	6,8
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	0,7	1,2	1,2	1,4	1,5
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	3,2	3,2	3,3	3,3	3,4
Konkurenceschopnost	99/140	102/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Nízká světová poptávka po komoditách a uzavřené hranice s Čínou v roce 2020 poškodily mongolskou ekonomiku založenou na výnosech plynoucích z těžebního průmyslu. Po opatřeních přijatých vládou kvůli omezení šíření Covid-19 byl nejvíce zasažen sektor služeb.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-9,8
Veřejný dluh (% HDP)	74,2

Vládní programy daňových úlev či stimulačních balíčků v roce 2020 ve výši 1,8 mld. USD zmírnily obrovské dopady Covid-19 na domácnosti a podniky. To si vybralo daň na státní pokladně ve formě zvýšení rozpočtového schodku na 9,8 % HDP. Podíl dluhu na HDP se tak po několika letech klesající tendence v roce 2020 znovu zvýšil. Obavy přináší ukončení Záchraného balíčku MMF, které by mohlo způsobit neschopnost Mongolska od roku 2021 splácet zahraničním věřitelům. Predikce Economic Intelligence Unit uvádí, že navzdory těžké situaci a hlubokému deficitu běžného účtu 1,5 mld. USD bude Mongolsko schopno se s vnějším dluhem vypořádat, hlavně díky restrukturalizaci dluhu s Čínou, finanční pomocí multilaterálních institucí (Mezinárodní měnový fond, Světová banka, Asijská rozvojová banka), přístupem ke zvýhodněným půjčkám a emisí nových státních dluhopisů.

Bilance běžného účtu (mld. USD)	-1,5
Daně	
PO	Viz. podkapitola 2.4
FO	10 %
DPH	10 %

V absolutních číslech vzrostl zahraniční dluh Mongolska ve čtvrtém čtvrtletí 2020 na hodnotu 32,1 mld. USD (meziroční nárůst o 3,1 %). Rok 2021 přinese další zvýšení vládních výdajů kvůli nouzovému balíčku s cílem zmírnit dopady Covidu-19 na obyvatele a hospodářství. Na druhé straně opětovné zvýšení cen nerostných surovin a zvyšující se poptávka po nich přinesou do státní pokladny nové příjmy. To povede ke snížení rozpočtového deficitu na odhadovaných 7,5 % HDP. Podle odhadů se export zboží v roce 2021 zvýší cca o 16 %. Úroveň veřejného dluhu bude dle očekávání v hodnotě přibližně 74,2 % HDP. Ratingová agentura Fitch hodnotí rizikovost podnikání v Mongolsku pro rok 2021 úrovní B se stabilním výhledem, agentura Moody's zemi zařadila do stupně B1. Plná stabilizace obchodního prostředí a restart ekonomiky je spojen s rychlostí, jakou bude mongolská vláda pokračovat ve své očkovací kampani a rozvolňování koronavirových restrikcí. Plánem vlády je proočkovat 60 % z 3,3 miliónu obyvatel (téměř veškerou dospělou populaci), tedy cca 2 milióny osob do července 2021.

2.3 Bankovní systém

V Mongolsku je zaregistrovaných 12 komerčních bank. Mezi největší patří Khan Bank, TDB, Golomt Bank a Khas Bank. Mongolsko splnilo veškeré úkoly FATF v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Reformy bankovníctví započaté v roce 2020 pokračují, cílem je zlepšit odolnost bank zavedením regulačních mechanismů, zejména v problematice kapitalizace a transparentnosti finančních transakcí.

Ve snaze pomoci malým a středním podnikům snížila mongolská centrální banka v dubnu 2021 referenční úrokovou sazbu o jeden procentní bod na 9 %. Termín splatnosti spotřebitelských úvěrů byl prodloužen na 12 měsíců. Návrh zákona o úrokových sazbách podporuje malé a střední podniky a doporučuje maximálně 18% roční zákonnou úrokovou sazbu u půjček do 100 milionů MNT a úvěrů na platy, maximální 12% roční zákonnou úrokovou sazbu u penzijních půjček, maximální 24% roční zákonnou sazbu u všech ostatních typů půjček. Úroková míra střednědobých úvěrů se v roce 2020 pohybovala kolem 17 %. V případě angažmá zahraniční banky, která poskytne mongolské bance zdroje k financování obchodního případu, je roční úroková míra cca 10-12 % díky vysoké rizikové marži lokální banky. Agentura Fitch hodnotí rizikovost podnikání v Mongolsku úrovní B se stabilním výhledem, Moody's stupněm B1.

2.4 Daňový systém

Obecně platí, že daň z příjmu fyzických osob je pro daňové poplatníky vybírána paušální 10% sazbou. Existují určité druhy příjmů, které jsou osvobozeny nebo podléhají konečné srážkové dani. Spotřební daň se platí z alkoholu, osobních automobilů, cigaret, tabáku, PHM a některého luxusního zboží. Zákon rovněž uvaluje daň na hrací zařízení. Sazba daně z nemovitého majetku je v rozmezí 0,6 %–1 % z hodnoty majetku a je placena ročně. DPH na zboží, služby a práce vyprodukované v Mongolsku a dovezené do Mongolska je jednotná ve výši 10 %.

Rezidentní právnické osoby platí v Mongolsku daň ze svých celosvětových výnosů. Nerezidentní PO platí daň pouze ze svých příjmů generovaných v Mongolsku. Rezidentní subjekty platí daň z příjmů z obchodních aktivit, prodeje práv, podílů, kurzových rozdílů, nájmu, prodeje movitého majetku. Příjem 0-6 mld. MNT je zdaněn 10 %, příjem přesahující 6 mld. je zdaněn 300 mil MNT + 1 % ročně, příjmy z prodeje práv 10 %. Firmy provozující činnosti v oblasti zemědělství, potravinářství, textilii, stavebnictví, petrochemického průmyslu, jejichž příjmy nepřesahují 1,5 mld. MNT, získají 90 % daňovou úlevu.

- 1 Příjmy z vlastnictví zdrojů – nájmy, royalties (poplatky v těžebním sektoru), dividendy a úroky – 10 %
- 1 Příjmy z prodeje práv – 30 %
- 1 Příjmy ze sázek, loterie, atp. – 40 %
- 1 Příjem z prodeje nemovitého majetku – 2 %

Sazba 20 % se aplikuje na příjmy nerezidentních právnických osob z dividend, úroku z úvěru a platby za vystavení garance, příjmy z honorářů, prodaného zboží, poskytnutou práci a služby na území Mongolska, pronájem hmotných a nehmotných aktiv a v případě, že kancelář převede vlastní zisk do zahraničí.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Vztahy s EU se zaměřují na rozšiřování obchodní výměny a podpory mongolského exportu do EU v rámci uzavřené Dohody o partnerství a spolupráci z roku 2017. Mongolsko za využití GSP+ mechanismů může do EU vyvážet až 6200 výrobků bezcelně. Obrat zahraničního obchodu Mongolska s EU dosáhl v roce 2020 486,9 mil. EUR. Dovoz mongolského zboží do zemí EU byl v celkové hodnotě 51,6 mil. EUR, vývozy z členských států EU, které směřovaly do Mongolska, činily 435,3 mil. EUR. Hlavními položkami mongolského exportu do EU jsou surové materiály a textilie. EU do Mongolska vyváží stroje, léky, zdravotnická zařízení, kosmetické přípravky, chemikálie a potraviny.

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	426,9	485,4	435,3	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	67,1	76,2	51,6	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-359,9	-409,2	-383,7	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Vztahy s ČR – na základě dohody o hospodářské spolupráci byla zřízena platforma česko-mongolského Smíšeného výboru na podporu vzájemné obchodně-ekonomické spolupráce. K dalším nástrojům na podporu obchodních a ekonomických zájmů ČR firem patří každoroční projekty ekonomické diplomacie (PROPED), projekty Aid for Trade a nový pilotní projekt PROPEA. V roce 2020 se z ČR do Mongolska vyvezlo zboží v hodnotě 14.332.000,- USD, dovoz z Mongolska do České republiky dosáhl 469.000,- USD. Pandemie se na exportu českého zboží do Mongolska v roce 2020 projevila meziročním poklesem o 33 %. ČR do Mongolska vyváží hlavně chemikálie, stroje a přepravní zařízení, průmyslové a zdravotnické výrobky. Naopak do ČR putuje kůže, kožené a textilní (kašmírové) výrobky.

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,3	0,4	0,3	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,3	-0,4	-0,3	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Vztahy EU s Mongolskem upravují mimo jiné tyto vybrané smlouvy:

- 1 Dohoda o civilním letectví (2009)
- 1 Úmluva o předávání odsouzených osob (2016)
- 1 Dohoda o partnerství a spolupráci, PCA (2017)
- 1 Úmluva o vzájemné administrativní pomoci v daňových otázkách (2020)

Smlouvy s ČR

Vzájemné vztahy ČR a Mongolska upravuje řada dvoustranných a meziresortních smluv:

- 1 Smlouva mezi ČR a Mongolskem o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (1997)
- 1 Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o podpoře a vzájemné ochraně investic (1998)
- 1 Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o vzájemném zaměstnávání občanů České republiky a občanů Mongolska (1999)
- 1 Dohoda o hlavních směrech spolupráce v oblasti životního prostředí mezi Ministerstvem životního prostředí ČR a Ministerstvem přírody a životního prostředí Mongolska (2001)
- 1 Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou ČR a vládou Mongolska (2005)
- 1 Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem obrany ČR a Ministerstvem obrany Mongolska o vzájemné spolupráci/dokument není mezinárodní smlouvou ve smyslu mezinárodního práva veřejného. (2012)
- 1 Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Ministerstvem lidského rozvoje a sociální ochrany Mongolska /dokument není mezinárodní smlouvou ve smyslu mezinárodního práva veřejného (2014)
- 1 Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o leteckých službách (2017)
- 1 Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem (2019)

Další dohody* o spolupráci v sociální, hospodářské, vzdělávací a kulturní oblasti byly podepsány během státní návštěvy ministra zahraničních věcí Mongolska D. Tsogtbaatara v Praze dne 20. 5. 2019.

*Pozn.: Probíhá ratifikační proces Sociální dohody.

3.3 Rozvojová spolupráce

Mongolsko je příjemcem rozvojové pomoci a v souladu s Konceptí zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010–2017, kterou vláda schválila v květnu 2010, patříla mezi prioritní partnerské země ČR s programem spolupráce. Rozvojová spolupráce se soustředila především do oblastí energetiky, zásobování vodou a sanitační, zemědělství a lesnictví. ČR poskytla Mongolsku v období 1996–2017 rozvojovou pomoc ve výši více než 50 mil. USD, což řadí ČR mezi nejvýznamnější donory. Garantem poskytované ZRS je od roku 2010 Česká rozvojová agentura (ČRA).

Multilaterální rozvojová spolupráce

Ačkoliv se od roku 2018 v Mongolsku již nerealizují velké bilaterální rozvojové projekty, ostatní instrumenty zůstávají nadále v platnosti. Významně byla rozšířena spolupráce směrem k EU. EU začátkem roku 2021 poskytla Mongolsku přímou rozpočtovou pomoc ve výši 50,8 mil. EUR na zlepšení správy veřejných financí a zaměstnanosti.

ČR se podílí na práci agentur OSN, brettonwoodských institucí i orgánů EU. Účastní se diskusí o rozvoji prostřednictvím příslušných pracovních skupin a platform WB, EU, OSN i OECD. Přispívá finančně na činnost těchto institucí a dbá na implementaci přijímaných závazků. Mezinárodní organizace implementují v Mongolsku projekty ve vodozemědělství, zpracování odpadu (EBRD, EU) a zdravotnictví.

V Mongolsku hrají významnou roli při realizaci multilaterálních rozvojových projektů české neziskové organizace Člověk v tísni a Charita.

ČR nabízí spolupráci v multilaterálních projektech v mnoha sektorech hospodářství, kde doposud realizovala množství úspěšných rozvojových projektů. Šance jsou například v hydrogeologii, vodozemědělství, sanitační-dekontaminaci, lesnictví, zemědělství, energetice, letectví a dalších. Naplňování závazků ČR bude vycházet z celkového objemu české rozvojové spolupráce a z možností a stavu českého rozvojového systému.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Zemědělský a potravinářský průmysl

V zemědělském sektoru je zaměstnáno téměř 30 % ekonomicky aktivního obyvatelstva Mongolska a na HDP se podílí cca 14 %. Živočišná výroba tvoří zhruba 70 % celkové produkce sektoru. V Mongolsku se produkuje velmi omezené množství kravského mléka, což je způsobeno extenzivní formou chovu skotu (pastevectvím). Nově vzniká potřeba snížit počty skotu z důvodu klimatických změn, přecházet k chovu intenzivnímu a zvyšovat mléčnou produkci. Příležitostí pro české společnosti je budování uzavřených chovů pro mléčný a masný skot, mlékáren, zpracování krmných plodin i směsí, a dále investice do veterinárně schválených výroben s kvalitními dojícími či porážecími technologiemi, investice do zařízení k výrobě mléčných či masných výrobků, do udíren a balících technologií. Rozvíjet se bude výstavba masokombinátů, chladiřských a mrazířských skladů. Příležitosti jsou v zavádění sanitárních, fyto-sanitárních a veterinárních opatření.

► Civilní letecký průmysl

V leteckém průmyslu se české firmy mohou uplatnit při dodávkách mobilních, modulárních letišť a moderních letištních systémů pro regionální

letiště, při výstavbě přistávacích letištních ploch a menších letounů. Současná regionální letiště jsou zastaralá, nevyhovují požadavkům na spojení mezi hlavním městem, vzdálenými regiony, těžařskými centry. V Mongolsku není řešena záchranná nebo požární letecká služba, chybí vrtulníky a heliporty. Rozvíjí se také segment malého civilního letectví s cílem komerční dopravy a amatérského létání.

► Energetický průmysl

Většina elektrické a tepelné energie v zemi se vyrábí v tepelných elektrárnách. V malé míře jsou využívány vodní, větrné či solární zdroje. Poptávka přesahuje výrobní možnosti země o 32 %. S očekávaným růstem těžebního průmyslu je žádoucí do roku 2030 zdvojnásobit produkci elektrické energie. Diskutovaná je vize zapojení Mongolska do tzv. východoasijského gridu, formou exportu energie ze solárních elektráren v gobijských oblastech Mongolska do ČLR. Díky 300 slunečním dnům v roce a intenzitě slunečního záření má země výrobní potenciál až 11 GW ze slunečního zdroje. Čeští dodavatelé mohou nabízet technologie na využití odpadního tepla pro stavbu elektrárny v Tavan Tolgoi, zauhlování a automatizaci řízení tepelné elektrárny v Darchanu, měřicí systémy do energetických sítí v hlavním městě Ulánbátaru i v regionech.

► Vodohospodářství a zpracování odpadů

Nové zdroje pitné vody, jejich ochrana a příslušná infrastruktura pro rychle rostoucí Ulánbátar, jakož i pro lokality v provinciích jsou prioritou vlády i regionálních správ. Výstavba čistírny odpadních vod je plánována pro projekt nového průmyslového technologického centra Emmelt a komplex koželužen v Darchanu. Příležitosti jsou i v odpadovém hospodářství (sběr, svoz, třídění a následné využití). Týká se tuhých komunálních odpadů, ale i nebezpečných odpadů, např. generovaných těžebním průmyslem, a také demoličního a stavebního odpadu.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Mongolská vláda využila pandemii k zesílení poptávky po přímé finanční podpoře od zahraničních donorů. Část grantů a úvěrů hodlá využít na nákupy techniky a přístrojů k modernizaci zdravotnických zařízení. V mongolském zdravotnictví chybí kritická infrastruktura, vybavení JIP, operačních sálů, diagnostické přístroje, sterilizátory. Zde je velká příležitost pro české firmy. Prostor je dále k realizaci velkých investičních zdravotnických celků, tj. výstavby či rekonstrukcí nemocnic spolu s dodávkami zdravotnického materiálu a zařízení. Díky velkým vzdálenostem a malé hustotě osídlení lze nabídnout mobilní řešení zdravotnické péče.

► Doprava a modernizace infrastruktury

Významnou oblastí, která v Mongolsku nabývá na důležitosti, jsou dodávky dopravních prostředků (autobusy, trolejbusy, vagóny) a účast na rekonstrukci dopravních sítí. Země není dostatečně propojena silniční ani železniční sítí. Ministerstvo dopravy pravidelně vypisuje v této oblasti tendry, které lze sledovat na webových stránkách www.tender.gov.mn. Další příležitosti jsou na Search Opportunities | ECEPP (ebrd.com).

► Stavebnictví a stavební průmysl

S cílem zlepšit životní podmínky obyvatelstva a stav infrastruktury vyhlásila mongolská vláda v rámci SDG´s Mongolia 2030 strategický plán, jenž zahrnuje změnu systému osídlení a decentralizaci obyvatel, vytvoření nových průmyslových, obchodních a residenčních center a přestěhování chudého obyvatelstva z jurtovišť. Je snaha budovat tzv. green centra napojená na zdroje obnovitelné energie. Další rozvoj urbanistiky se musí opírat o katastrální databázi s topografickými mapami a podzemními i pozemními inženýrskými sítěmi. Při těchto projektech by mohly asistovat české firmy. Nezbytné jsou investice do stavby silnic a budování parkovišť. Uplatnění českých firem je možné při dodávkách stavebního materiálu, zařízení a při samotné realizaci staveb.

České výrobky se uplatní také na mongolském maloobchodním trhu potravin a nápojů. Více informací o oborových příležitostech a strategických oborech podnikání v Mongolsku viz Mapa oborových příležitostí (MOP)

https://www.mzv.cz/file/3601799/Mapa_2019_2020__verze_flashdisk_.pdf a Mapa strategických příležitostí (Mapa Strategických

příležitostí) https://www.export.cz/wp-content/uploads/2020/08/Mapa_strategicka_2020-2021-USB.pdf, která je zaměřená na období po Covid-19.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Vzhledem ke specifickému trhu (jazyková bariéra, kulturní odlišnosti) není jednoduché pro české subjekty na mongolském trhu podnikat bez místního partnera. Obchodní příležitosti většinou zajišťuje mongolská firma, v případě kapitálových účastí či výrobní spolupráce je vhodné, aby kromě mongolského partnera byl přítomen i český zástupce, ať již kvůli mongolskému zvyku upřednostňovat osobní jednání nebo potřebě odborně vést místní zaměstnance.

4.2 Oslovení

Jak oslovit obchodní partnery?

Mongolové se většinou mezi sebou oslovují křestními jmény bez uvedení akademického titulu či pozice ve firmě. Zahraniční partner může být během schůzky svým protějškem požádán, aby ho oslovoval křestním jménem. Používání příjmení, případně titulů, by obecně nasvědčovalo o opatrnosti partnera. Při pozdravu bývá pravidlem podání ruky, chcete-li zapůsobit, můžete zároveň použít mongolské slovo „hatagtai“ (madam) při kontaktu se ženou, nebo „noeyen“ (pane) s mužem. Na úvod se při pozdravu a představení vyměňují vizitky, projevem úcty je podávání i přijímání oběma rukama.

4.3 Obchodní schůzka

Jak sjednat obchodní schůzku a jak probíhá (lokace a čas schůzky, kancelář, restaurace, oběd, večeře, vizitky, dárky atd.)?

Ideální je, když vás partnerovi představí někdo osobně. Pokud to nelze zajistit, napište s dostatečným předstihem formální dopis nebo e-mail. Blíže datu předpokládané schůzky se znovu připomeňte. Vhodná doba k jednání není ničím limitována, spíše však až po 10. hodině dopolední. Bývá pravidlem, že zpoždění nikoho neznepokojí, avšak i v Mongolsku platí, že dodržením smlouvaného času schůzky vyjadřujete respekt k partnerovi a svědčí o Vaší serióznosti.

Je příznivě hodnoceno, když cizinec pozve svého mongolského partnera k jednání na pracovní oběd nebo večeři. Místo schůzky vyberte s ohledem na svého partnera, tedy dbejte na to, aby byl výběr jídel bohatý na tradiční mongolské pokrmy. Zahraniční zástupci firem jednající s místními partnery mívají většinou připravené oboustranné vizitky v mongolském a anglickém jazyce. Vizitky bývají standardního typu, obsahují jméno, funkci a podnik s adresou včetně e-mailu a telefonního čísla. Vizitky, ale i různé pozornosti a dárky jsou přijímány s úctou, podávají se a přijímají oběma rukama současně.

Co českého obchodníka nejvíce při jednání překvapí?

Už během první schůzky mohou české podnikatele překvapit otázky spíše osobní povahy. Jejich účelem je identifikace styčných bodů pro budování vztahu a získání důvěry. Je to tím, že na rozdíl od nás Mongolové od sebe příliš neodlišují osobní a pracovní život. Tyto světy se mnohdy prolínají a během obchodní schůzky je to nejvíce patrné. Mongolové podobně jako další obyvatelé Asie, ve snaze neuvést protistranu do nepříjemné situace, neumí příliš říkat „ne“, ačkoli není vždy v jejich silách slíbené zařídit. Vytáčky a určitá hra na schovávanou už by měly Evropanovi naznačit, že mongolský partner nechce nebo nemůže říci „ano“. Pokud jej ale k „ano“ přimějeme, je nutné být na uvedené připraven a informace ověřovat z několika zdrojů.

Jací jsou Mongolové obchodníci?

Obecně lze říci, že mongolská obchodní kultura je založena na jasné vertikální hierarchii, opravdovou rozhodovací pravomoc má pouze velmi úzké vedení firmy. Proto je důležité si nejen prostudovat oficiální organizační strukturu dané společnosti, ale také se dopátrat k osobám, které ve skutečnosti rozhodovací pravomoc mají a na ty se zaměřit hned od začátku.

Typický mongolský obchodník používá při jednáních nepřímou komunikaci, přímou odpověď od něj mnohdy nedostanete, hlavně v otázkách, ve kterých se vaše názory rozcházejí. Běžně se setkáte s tím, že vám partner do očí slíbí něco, co později nesplní. Není to proto, že by vás chtěl oklamat, ale proto, že si vás nepřeje odmítnout z důvodu snahy o zachování tváře. Nejlepší je se do podobné situace vůbec nedostávat a předem u partnera odhadnout jeho (ne)zájem z kontextu společné komunikace.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Do obchodních jednání se nejvíce promítá faktor zachování si tváře, který je hluboce zakotven v mongolské kultuře. S touto informací je potřeba pracovat a tomu přizpůsobit komunikační strategii.

Jak nakládají mongolští obchodníci s časem v rámci obchodního jednání?

Mongolové vnímají čas jinak než Evropané, vysvětlením je dřívější nomádský způsob života, kdy lidé čas potřebný pro překonání velkých vzdáleností neměřili na minuty či hodiny, ale rozlišovali čas před polednem a čas po poledni, a to ještě v závislosti na aktuálním stavu počasí. Tento „koncept času“ Mongolům do určité míry zůstal i dodnes. Dočvilnost nepatří mezi jejich silné stránky a nepřikládají jí velkou důležitost (byť se situace zlepšuje, zejména u mladší generace). Často se stává, že smluvený partner dorazí na schůzku o půl hodiny později a ani se nad tím nepozastaví. Předem smluvené termíny v obchodních případech nemusí být s ohledem na tento faktor dodrženy a může docházet k prodlení jak s platbami od zákazníků, stejně tak u termínů dodávek zboží či služeb.

Existují nějaké teritoriální rozdíly v obchodních jednáních uvnitř země?

Rozdíly můžeme vyzorovat mezi moderním Ulánbátarem a ostatními regiony. Hlavní město je daleko progresivnější, mnohé obchodní schůzky se zde neliší od těch, na které jsme zvyklí z Evropy. V ostatních regionech pozorujeme větší rozdíly v chování lidí, oblékání, výběru místa pro schůzky (většinou doma u partnera), které jsou dány tamními podmínkami a zvyklostmi. Obecně řečeno, čím více se budeme vzdalovat od hlavního města, tím tradičnější prostředí a způsoby můžeme očekávat.

Je vhodné, resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

V Mongolsku je podávání alkoholu během večere běžnou záležitostí.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Způsob oblékání Mongolů byl ovlivněn především klimatickými podmínkami a kočovným způsobem života. Tradiční oděv se nazývá dél, který se všestranně využívá. Díky svému provedení může posloužit jako hlavní oděv, kabát, nebo dokonce jako deka. Jeho výhoda spočívá v tom, že svého nositele dobře chrání proti silným mongolským mrazům a ostrým paprskům slunce. V současné době se dél z kvalitní látky a bohatě zdobený vyšíváním nosí při slavnostních událostech zejména v hlavním městě. Při obchodní schůzce nosí muži běžný oblek většinou v tmavých barvách. U žen se oblečení liší, některé se oblékají zcela evropsky (kalhotový kostýmek nebo sukně) a jiné dávají přednost tradičnímu délu z hedvábí s vyšíváním.

Jak by měl vypadat ideální jednací tým?

Počet členů jednacího týmu záleží na velikosti české firmy, její složení na konkrétní oblasti podnikání. V ideálním případě je složen z obchodního ředitele a alespoň jednoho dalšího zástupce firmy, nejlépe technického pracovníka, který je schopný předat podrobné technické informace o nabízeném produktu.

Je obvyklé obchodního partnera pozvat domů, resp. být pozván domů? Pokud ano, co je při takové návštěvě obvyklé, co čekat?

Jednou z předních vlastností Mongolů je jejich pohostinnost. Pokud vás váš obchodní partner pozve do restaurace, čekejte tradiční národní kuchyni. Mongolové ale raději zvou své obchodní partnery k sobě domů. Zahraniční strana musí pozvání opětvat. Nabídnuté místo k sezení okamžitě přijměte, aniž byste se rozhlíželi po jiném. Od stolu se neodchází, dokud všichni nedojí, když se sedí u stolu, nohy se přes sebe nepřekládají, ani nenatahují před sebe, pokud se sedí na zemi, tak je máme pod sebou. Jíst či pít ve stoje je neslušné, nápojové číše se podávají pravou rukou, jež je pod zápěstím podpíráno levou rukou, věci přijímáme oběma rukama. Je krajně neslušné jakékoliv nabízené pokrmy odmítat, pokud projevíte zájem, můžete je posléze slušně vrátit.

Velmi pravděpodobně budete vyzváni k pití alkoholu, pokud nepijete, je mnohem jednodušší si nechat nalít a skleničku nedopíjet, prázdná sklenička signalizuje, že nemáte dost a je zvykem hostitele vám ji udržovat plnou. To stejné platí o jídle, nechcete-li přidat, nechte něco na talíři. Dalším specifickým rozšířeným v celém regionu je mlaskání, které se chápe jako vnímání pokrmu všemi smysly, tj. že vám chutná.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka? Jak je to s jazykovou vybaveností?

Úředním a nejvíce užívaným jazykem v zemi je mongolština. Ze světových jazyků se nejčastěji používá angličtina a ruština, někteří umí i čínsky (korejsky, japonsky). Až 20 tisíc Mongolů ovládá češtinu. Oceňována je u cizinců znalost mongolštiny. Nadále však platí, že většina Mongolů cizí jazyky neovládá, respektive neumí na dostatečné úrovni, proto doporučujeme při jednáních využít pomoc tlumočníka.

Existují nějaká komunikační tabu?

Mongolové během debaty preferují pozitivní témata, vyhýbají se tématům jako smrt, nemoci, které jsou obecně vnímány jako negativní. Udržujte konverzaci v pozitivním duchu, je vhodné se na začátek zeptat na zdraví rodiny, případně na podnikání, chod farmy a jiné.

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.) ?

Stejně jako mnoho dalších východoasijských národů i Mongolové upřednostňují osobní setkání, které jim pomáhá vytvořit si důvěru k partnerovi. Pokud to tedy naše možnosti umožňují, je ku prospěchu věci se s partnerem alespoň jednou osobně sejit. V neosobním kontaktu upřednostňují telefonický hovor před písemnou formou.

4.5 Doporučení

Co byste doporučili podnikatelům, kteří se do Mongolska chystají?

- 1 Respektovat kulturní odlišnosti a zvyky země
- 1 Zjistit postavení partnera v organizaci a jeho pravomoce
- 1 Navázat s partnerem osobní vztah
- 1 Být připraven na časovou náročnost obchodních jednání
- 1 Vyhýbat se přímé negativní kritice protistrany/uvádění partnera do trapných situací
- 1 Využívat pomoci tlumočníka

4.6 Státní svátky

Oficiální svátky v Mongolsku jsou:

- 1 1. leden – Nový rok
- 1 3 dny koncem ledna nebo v únoru – tradiční Nový rok „Tsagaan sar“ podle lunárního kalendáře. Tento svátek je oslavován Mongoly a některými turkickými etniky.
- 1 8. březen – MDŽ
- 1 1. červen – Den dětí
- 1 11.–15. červenec – tradiční svátek Naadam, festival je také nazýván „Eriin gurvan naadam“ neboli „Tři mužské hry“. Tyto hry jsou mongolský zápas, jízda na koni a lukostřelba a jsou jedinými v celé zemi. Navzdory jménu festivalu se ženy účastní lukostřelby a dívky jízdy na koni, ale ne mongolského zápasu. Ten největší se koná v Ulánbátaru během od 11.–13. července
- 1 Listopad – Narozeniny Čingischána – pohyblivý svátek
- 1 26. listopad – Den samostatnosti republiky
- 1 29. prosinec – Den nezávislosti - připomíná získání nezávislosti na mandžuské dynastii Čching v roce 1911

Pracovní doba na úřadech je obvykle pondělí až pátek od 8:30 hod. do 17:30 s hodinovou přestávkou na oběd (12:30-13:30); o sobotách, nedělích a svátcích je volno. Prodejní doba je podobná, existují obchody s 24 hodinovou pracovní dobou, mnohé obchody jsou otevřeny i v sobotu, řada z nich pak i v neděli.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Mongolsko má relativně nekomplikovaný proces registrace podniku, který nově probíhá pouze na Státním registračním úřadě. Certifikát vydaný novým společností je nutné každoročně prodlužovat. Společnost musí být zaregistrována u patřičné pobočky daňového úřadu (příslušnost dle zaregistrované adresy společnosti).

Dovozy do Mongolska nepodléhají speciálním povolením. Importér však musí být registrován při daňovém úřadu a státním registračním úřadu. Dovozy nejsou předmětem žádných restrikcí, vyjma několika položek, na které se vztahují dovozní licence (např. chemické prostředky, lidská krev a orgány, výbušniny a zbraně). Licence jsou vystavovány příslušným resortním ministerstvem.

Plošné celní tarify ve výši 5 % se aplikují na většinu importní produkce. Nulová celní sazba se týká např. živých zvířat určených pro chov, koní, ovcí, prasat, krav a koz, zařízení pro zpracování informací včetně náhradních dílů, zdravotnického zařízení, apod. Sezónní 15% clo se uvaluje na mouku a zeleninu k ochraně domácích výrobců/pěstitelů v období od 1. 8. do 1. 4., mimo toto období je sazba ve výši 5 %.

Doplňkové dovozní clo je zavedeno na dopravní prostředky (na základě stáří vozidla 500 USD 0-3 let, 1000 USD 4-19 let, 2000 USD nad 10 let) a na alkohol a tabák. Clo u importovaného tabáku je 20–30 % podle klasifikace. Mongolský celní zákon umožňuje dočasné celní úlevy, které se mohou týkat strojírenské produkce a zařízení, která je dovážena pro účel výstav a veletrhů a bude re-exportována do 1 roku. Importér musí obdržet povolení pro dočasný dovoz osvobozený od cla.

DPH ve výši 10 % je stanovena na zboží, služby a dovozy do Mongolska. Pokud je obrat společnosti vyšší než 10 mil. MNT, je nutné se registrovat u Daňové kanceláře a získat status plátce daně. Také je možné se registrovat dobrovolně, pokud zdanitelný obrat dosáhne 8 mil. MNT nebo pokud byly v Mongolsku investovány 2 mil. USD, případně více. Korporátní daň – daň z příjmů právnických osob je 10 % pro firmy s ročním příjmem do 3 mld. MNT (cca 100 tis. USD) a 25 % pro firmy s příjmem vyšším.

Daňové úlevy – mongolská vláda uděluje daňové výjimky včetně povinnosti platit DPH u dovozů základních paliv a potravinových produktů a u dovozů v sektorech podporujících růst, např. zemědělství. Firmy provozující činnost v oblasti zemědělství, potravinářství, textilí, stavebnictví, jejichž příjmy nepřesahují 1,5 mld. MNT, získají 90 % daňovou úlevu po neomezenou dobu. Daňové úlevy se vztahují i na průzkum, těžbu, používání, přepravu a prodej nerostných surovin, radioaktivních látek, výrobu a import alkoholických nápojů a cigaret, pěstování tabákových rostlin, výrobu produktů z ropy, import pohonných hmot, velkoobchodní a maloobchodní prodej, průzkum ložisek ropy, těžbu a prodej.

Více informací o celních procedurách viz www.customs.gov.mn/en/ a dovozních tarifech viz <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>.

Výše spotřební daně u alkoholu je určena druhem a množstvím alkoholu.

- 1 Vodka a likéry (25–40 % obsahu alkoholu) = 6960 MNT
- 1 Koňak, whisky, rum a gin (25–40 % alk.) = 17400 MNT
- 1 1 litr vína (pod 35 % alk.) = 870 MNT
- 1 1 litr piva = 350 MNT

Spotřební daň u 100 ks cigaret je 4180 MNT, 1 kg tabáku se daní 3130 MNT. Úprava spotřební daně u dovážených vozů (nevztahuje se na hybridní, LPG a elektrické vozy) je ovlivněna stářím a zdvihovým objemem motoru.

- 1 1–1,5 litrů u nového vozu = 750 tis. MNT, u 10 a více let starého vozu = 10 mil. MNT
- 1 2,5–3,5 litrů u nového vozu = 3,05 mil. MNT, u 10 a více let starého vozu = 13,3 mil MNT
- 1 3,5–4,5 litrů u nového vozu = 6,85 mil. MNT, u 10 a více let starého vozu = 17,5 mil MNT

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Dle Zákona o obchodních společnostech a Investičního zákona je v Mongolsku možné založit společnost bez zahraniční investice (BENFI), nebo společnost se zahraniční investicí (BEFI). BEFI je definována jako společnost s aktivy, která jsou minimálně z 25 % vlastněna zahraničními investory a investice každého ze zahraničních investorů je v hodnotě min. 100 000 USD.

Mongolská legislativa umožňuje zřízení několika forem podnikatelských subjektů:

- 1 Limited Liability Company (LLC) – může mít až 50 akcionářů, nebo jen jednoho vlastníka (nejčastější forma, 80–90 %)
- 1 Joint Stock Company (JSC) – musí mít 10 mil. MNT kapitál vedený na mongolské burze a 1/3 představenstva nemohou být akcionáři
- 1 Akciová společnost může být otevřeného nebo uzavřeného typu
- 1 Společnost s ručením omezeným – počáteční vklad je poskytnut společníky a může mít formu peněžní či jiných aktiv (příslušně oceněných v peněžní hodnotě). Může mít jednoho či více společníků (fyzické či právnické osoby). Minimální základní vklad společnosti pro společnost se zahraniční investicí (BEFI) je 100 000 USD. Pro společnosti bez zahraniční investice (BENFI) není stanovena minimální výše základního vkladu.
- 1 Partnerství – Zákon o partnerství definuje tři typy této právní formy podnikání, které mohou realizovat aktivity generující zisk:
 1. Neomezené = partneři společně ručí za závazky partnerství
 2. Omezené partnerství s některými partnery s neomezeným ručením
 3. Omezené partnerství = dvě nebo více fyzických osob s profesionální licenci mohou ustanovit tuto formu partnerství, závazky partnerů jsou limitovány výší jejich podílů na kapitálu
- 1 Zastupitelská kancelář – dle Investičního zákona, zahraniční právnické osoby mohou v Mongolsku zřídit zastupitelskou kancelář, která nemá vlastní právní subjektivitu. Zastupitelská kancelář vykonává pouze zastupitelské funkce. Registrační procedura je podobná ostatním právním formám podnikání v Mongolsku.

Seznam dokumentů potřebných k registraci jednotlivých forem právnických osob najdete na webových stránkách Státního registračního úřadu: <http://eng.burtgel.gov.mn/home>.

5.3 Marketing a komunikace

Pro běžného mongolského spotřebitele je klíčová cena zboží. V širokém sortimentu spotřebního zboží se prosazuje zejména zboží z ČLR, v menší míře z RF, Korejské republiky a Turecka. Spotřebitelské chování zejména ve městech stále více ovlivňuje reklama. Nové druhy zboží se prakticky bez reklamy neobejdou. Největší účinek mají reklamní kampaně v televizi a tisku.

Pro představu cena celostránkové barevné reklamy v prestižním společenském časopise se pohybuje v rozmezí 500-1000 EUR. Velmi intenzivně je využívána reklama formou SMS. V hlavním městě se hojně využívají velkoplošné billboardy. Firmy, domácí i zahraniční, se prezentují na výstavách či konferencích, kterých je během roku v Ulánbátaru velké množství, a jsou rovněž mediálně propagovány.

Mongolská národní obchodní a průmyslová komora <https://www.mongolchamber.mn> podporuje ze své podstaty ekonomické a obchodní vztahy. MNCCI nabízí služby svým členům i zahraničním firmám. Pořádá i různé výstavy a veletrhy. Pomáhá při organizaci českých podnikatelských misí.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Mongolsko je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a podepsalo a ratifikovalo většinu dohod a konvencí, včetně WTO TRIPS. Proto zde platí v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví (registrace patentů a ochranných známek) mezinárodní standardy, za jejich případné porušování hrozí právní postihy.

V Mongolsku je i Úřad duševního vlastnictví, Mongolský celní úřad, Národní policie a Úřad kontroly autorských práv, kteří chrání práva

duševního vlastnictví. Činnost Úřadu pro kontrolu autorských práv však nesplňuje standardy, jaké známe z ČR. Falzifikáty existují u knižních publikací, hudebních a filmových nosičů. Mongolsko nedisponuje kapacitami pro sledování „kopírování“ průmyslových či obdobných statků.

5.5 Trh veřejných zakázek

Vyhlašování veřejných zakázek je v podstatě decentralizované. Zpravidla se publikují v HSP či nově na www.tender.gov.mn, www.ub-procurement.mn. V březnu 2019 došlo ke změně zákona o veřejných zakázkách. Vládní ministerstva nově stojí mimo proces výběrových řízení. Ministerstvo má být pouze zodpovědné za jeho interní veřejné zakázky.

Všechny ostatní veřejné zakázky musí být vyřizovány nezávislou agenturou. Při výběrových řízeních jsou podporováni domácí výrobci, pokud splňují mezinárodní standardy a kvalitu. Zahraniční dodavatelé se nemohou účastnit v tendrech na dodávku zboží, kterou může zabezpečit domácí výrobce (pokud je toto omezení stanoveno). Je zřízena černá listina subjektů, které porušily pravidla výběrových řízení. Subjekty na černé listině se nemohou účastnit dalších výběrových řízení. Jsou zavedeny předvýběrové aktivity pro projekty mezinárodních organizací. Za výběrové řízení odpovídá vyhlášovatel soutěže.

Výběrová řízení na realizátory projektů rovněž vyhláší mnozí donoři – EBRD (Evropská banka pro obnovu a rozvoj), MCC-Account (Millennium Challenge Corporation – Account), ADB (Asian Development Bank), WB (World Bank), JICA (Japonská rozvojová agentura), aj. Velvyslanectví ČR vyřizuje dotazy českých firem ohledně možnosti prodeje zboží či nabídky dodávek zařízení z ČR a zprostředkovává v rámci svých možností vzájemné kontakty. Mongolské poptávky jsou vkládány na portál BusinessInfo.cz.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Všeobecně přijatým principem je snaha o řešení obchodních sporů dohodou. V případě, že to není možné, řeší se spory soudně. Pokud je ve smlouvě rozhodčí doložka, pak se spory řeší pomocí arbitrážních soudů; je-li žalobcem mongolská strana, je příslušnost k Arbitrážnímu soudu Mongolské národní obchodní a průmyslové komory, je-li žalobcem zahraniční účastník, obrací se k arbitrážnímu soudu dané země (není-li ve smlouvě dohodnuto jinak). Rozhodnutí je konečné.

Řešením sporů dohodou, ochranou práv a zájmů investorů se v Mongolsku zabývá Rada na ochranu investic (Investment Protection Council of Mongolia), která byla založena vládou. Rada se snaží navázat s investory úzkou spoluprací a udržovat pevný vztah. Mongolský bankovní systém doznává každým rokem určitého zlepšení a rozšiřuje své produkty (ve vedení většiny velkých bank jsou zahraniční pracovníci). Vzhledem k rizikovosti trhu (6. skupina dle OECD) je obtížnější a dražší získávání garancí na úvěrování dovozu/vývozu. Při větších dodávkách je nutné konkurovat podmínkám nabízeným firmami z Japonska, Korejské republiky, SRN, USA apod., které umožňují odklad splátek a jiné zvýhodněné formy prodeje.

Platební morálka je rozdílná, některé firmy dokonce hradí 90 % zakázky předem, což lze doporučit jako v podstatě jediný vhodný způsob, není-li platba jinak zajištěna.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Obecně platný režim před pandemií COVID-19

Požadovaným dokladem při cestě občana České republiky do Mongolska je cestovní pas, jehož platnost musí přesahovat dobu předpokládaného posledního dne pobytu na území Mongolska minimálně o 6 měsíců.

Občané České republiky s výjimkou držitelů diplomatických pasů musí při cestě do Mongolska zažádat závčas o vízum na příslušném zastupitelském úřadě Mongolska (ZÚ Mongolska v Praze).

Mezi ČR a Mongolskem je od roku 1992 uplatňována bezvízová dohoda pro diplomatické a služební pasy (vyhlášeno pod 509/1992 Sb.) s tím, že bezvízový styk pro služební pasy byl vzájemně vypovězen s účinností od 1. září 2011. Držitelé diplomatických pasů mohou vstoupit na území druhé smluvní strany a pobývat zde nadále tři měsíce bez víza.

Kromě mezinárodního letiště „Chingis Khaan“ v Ulánbátaru lze k cestám do Mongolska využít pouze dva železniční hraniční přechody, a to Sukhbaatar/Naushki (s RF) a Zamiin Uud/Ereen (s ČLR) a dále s RF tři silniční přechody – Altanbulag/Kyakhta, Tsagaannuur/Tashanta a Eereentsav/Solovyosk a 4 silniční přechody s ČLR Zamiin Uud/Ereen, Bulgan-Yarant/Takashiken, Bichigt/Zuun-khatavch a Sumber/Rsahann (s ČLR). Pracovní doba na jednotlivých přechodech se liší. Před výběrem/použitím silničního přechodu doporučujeme ověřit aktuální otevírací

dobu hraničního přechodu prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Ulánbátaru nebo Velvyslanectví Mongolska v Praze. Vjezd motorovým vozidlem do Mongolska s jinou SPZ, než je jeden z hraničních států, lze uskutečnit jen na mezinárodních hraničních přechodech. Pro tranzit vozidla přes Rusko či ČLR je třeba povolení, o které je třeba požádat, respektive informovat se ještě před odjezdem na velvyslanectví Ruska či ČLR v České republice.

Při příjezdu motorovým vozidlem označí pracovník pasové služby cestovní pas majitele vozidla a jeho hraniční průvodku razítkem „vstupuje dočasně“ a poté celní orgán vozidlo propustí. Vozidlo musí opustit území Mongolska do 6 měsíců. Hlavní celní správa Mongolska může tuto dobu prodloužit o dalších 6 měsíců, prodloužení je však možné pouze jedenkrát. Mezinárodní řidičský průkaz není v Mongolsku uznáván – při krátkodobém pobytu postačuje český ŘP a při dlouhodobém pobytu je třeba zažádat o vystavení mongolského ŘP. Dálniční poplatky na většině komunikací zatím neexistují.

Přestože v Mongolsku není s výjimkou spojnice metropole s novým, dosud neotevřeným letištěm, dálniční síť, na některých místech extrémně řídké asfaltové infrastruktury se platí za vozidlo se zahraniční SPZ či domácí SPZ registrovanou v jiném ajmagu (kraji) silniční poplatek (mýtné) v zanedbatelné výši. To se týká i vjezdu do větších měst včetně metropole Ulánbátaru.

Vyřízení ruského tranzitního víza na Velvyslanectví Ruské federace v Ulánbátaru je spojeno se značnými obtížemi. Doporučuje se proto opatřit si ruské oboustranné tranzitní vízum už před odjezdem v ČR. Je třeba též věnovat pozornost vyplňování ruského celního prohlášení už při vstupu do Ruska. Vyřízení čínského víza na velvyslanectví ČLR je prakticky nemožné, protože čínské velvyslanectví nepřijímá žádosti od osob, které nemají povolený trvalý nebo dlouhodobý pobyt na území Mongolska. Doporučujeme proto opatřit si čínské vstupní vízum na velvyslanectví ČLR v Praze před odjezdem.

Zvláštní upozornění

V Mongolsku existují území s omezeným režimem vstupu cizinců, a to jednak národní parky (zvláštní povolení je třeba vyřídit na Ministerstvu životního prostředí a turistiky Mongolska – Odbor administrativy území s chráněnými oblastmi) a příhraniční zóny (povolení vyřizuje Oddělení hraniční služby Hlavního úřadu pro bezpečnost státních hranic Mongolska).

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky doporučuje, aby si čeští občané před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro cestování aktuálně nezměnily.

Informace k vízové problematice pro mongolské žadatele směřující do ČR jsou dostupné na webové stránce velvyslanectví www.mzv.cz/ulaanbaatar v příslušných subkapitolách ke krátkodobým (schengenským/jednotným) vízům, registračnímu systému pro podávání vízových a pobytových žádostí a k vládnímu Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

Celní a devizové předpisy

Celní předpisy vyžadují registraci dovážených předmětů zvláštní hodnoty i při tranzitu. Jedná se především o elektroniku, šperky, výrobky ze vzácných kovů, alkohol (limit 3 litry lihovin, z toho 1 litr tvrdého alkoholu a 2 litry vína a dále 3 litry piva) a cigarety (limit 1 karton). Je zakázán dovoz a převážení narkotik, omamných látek, jedů, střelných zbraní bez povolení příslušných úřadů a pornografie. Rovněž je zakázáno vyvážet lovecké trofeje a starožitnosti bez příslušných povolení. Pro dovoz koček a psů platí, že zvíře musí mít svůj pas s vyznačením povinných očkování ne starší 1 roku a s vyznačením prohlídky ne starší 3 dnů před odletem. S těmito potvrzeními je třeba obstarat bezplatné potvrzení na Městské veterinární správě, které se odevzdává na mongolské hranici. Pro dovoz nebo vývoz rostlin a jiných zvířat, než je kočka či pes, je povinná licence, kterou udělují odpovídající ministerstva.

Značně složitý je také systém udělování licencí k lovu a rybolovu – a to i sportovnímu – striktně aplikovaný na zahraniční turisty. Nelze zcela zaručit, že i cestovní kanceláře nabízející mj. rybolov, opravdu znají přesná pravidla jejich vydávání – každopádně ale mají větší šanci „domluvit se“ s místními ochránci přírody na místě než samotní cizinci.

V Mongolsku není nutné prokazovat zajištění finančních prostředků pro pobyt a neexistuje povinná směna valut. Jako minimální denní částka se doporučuje 100,- USD. Místní měna je mongolský tugrik (MNT). Směnu valut se doporučuje uskutečnit v hlavním městě. Platební a kreditní karty je možné použít v hotelech a mnohých obchodech v Ulánbátaru, zřídká pak v Darkhanu či Erdenetu. Ve venkovských oblastech tak učinit nelze. Různé banky mají na mnoha místech hlavního města také bankomaty (ATM), z nichž většina vydává hotovost i ze zahraničních karet, byť jen v omezených částkách (nejvýše 800 tisíc MNT na jeden den).

Cestovní rizika

Vzhledem k velmi řídké a ve vzdálenějších oblastech od hlavního města neexistující infrastruktuře nelze, rovněž s ohledem na absenci mobilního signálu, spoléhat v případě nehody na rychlou pomoc! Mongolsko postihují poměrně často náklady slintavky a kulhavky. Možné konzumaci jídel ze sviště se doporučuje vyhnout (úředně je i zakázáno) kvůli možnému přenosu dýmějového moru (v posledních letech se mor vyskytuje vzácněji). Pokud se v takovém případě nepodaří příslušná ATB do 5 dnů od nákazy, úmrtnost je velmi vysoká a nezfídká činí 100 %. Během možných epidemií vyhláší úřady v postižených regionech karanténu a nelze do nich cestovat. Osoby nacházející se v postižené oblasti (cizince nevyjímaje) ji nesmějí opouštět, a to i po několik týdnů. Značný je výskyt hepatitidy – dle statistik trpí tímto onemocněním až 750 000 lidí (25 % populace).

Za mimořádně chladných zim (tzv. dzud) docházelo ve stepích k hromadným úhynům dobytka. Poloha uhynulých zvířat obecně bývá často obtížně dostupná a rozkládající se těla zůstávají dlouho ve stepích, takže mohou být zdrojem nákazy. Doporučuje se k nim proto nepřibližovat.

Z hygienických důvodů se doporučuje zvýšená opatrnost při odběru vody z venkovních zdrojů.

Krádeže a s nimi spojená násilná kriminalita (omezená většinou spíše na zbití bez použití zbraní) je zaznamenávána zejména v Ulánbátaru, byť frekvence se nijak nevymyká mnohým jiným městům ve světě včetně Evropy. Kapsáři se vyskytují zejména na turistických místech, přelidněných prostranstvích či v obchodech a autobusech. Nedoporučuje se však navštěvovat chudinské jurtové čtvrtě, rozprostírající se v severní části města a zasahující až do jeho centrálních částí. Tamější obyvatelé vnímají turisty často jako provokatéry a chovají se k nim nezřídka agresivně. Potenciální nebezpečí pro turistu představuje rovněž velké množství potulných psů a zejména pak volně pobíhajících hlídacích psů. Oplocení jednotlivých jurt a domků bývá velmi nedokonalé a psi tak atakují domnělého vetřelce i mimo pozemek majitele obydlí.

Upozorňujeme, že v Mongolsku není legální nošení a použití pepřového spreje či nože jakékoli velikosti! Pokud by k takovému případu byla přivolána policie (na policejním telefonním čísle 102 by měla být služba schopná domluvy v angličtině), patrně by byl vyměřen postih např. držiteli nože, byť by byl použit v sebeobraně.

V Mongolsku nebyl žádný teroristický útok, riziko terorismu v zemi je nízké. Problém pro řidiče i chodce představuje silniční doprava, především v Ulánbátaru. Místní řidiči – často neuvyklí městskému provozu – zpravidla ignorují dopravní předpisy. Velmi častým problémem je otáčení vozidel na křižovatkách za tichého přihlížení policie. Přednost chodců na přechodu je v pravidlech silničního provozu podmíněna nenarušením plynulosti provozu – takže v praxi na ni nelze na přechodech spoléhat bez ohledu na světelnou signalizaci. Doprava bývá často řízena policistou bez ohledu na funkční světelnou signalizaci, což v praxi vede k nezměrnému chaosu, doprovázenému kvílením klaksonů a frustrací řidičů i chodců. Vysoká rychlost řady vozidel mimo město na převážně velmi nekvalitních vozovkách často vede k vážným dopravním nehodám. V odlehlých venkovských oblastech se přitom nelze dovolat jakékoli pomoci, a to v řádu nejen mnoha hodin, ale nezřídka i několika dnů. Této skutečnosti je třeba být si při řízení vozidla vědom a podřídit tomu způsob jízdy i vybavení vozu (rezerva pohonných hmot, dostatek tekutin, několik náhradních pneumatik a další).

Velkou překážkou pro turisty v Mongolsku je extrémně řídká a mnohdy krajně nekvalitní dopravní infrastruktura. Samostatným problémem je obtížná orientace v krajině. Téměř na všech rozcestích, kterých je v případě nezávislých cest v zemi bezpočet, chybí jakékoli směrové ukazatele, a i mongolského řidiče nutí postupovat obvykle intuitivně s vysokým rizikem pochybení. Přitom je třeba mít na zřeteli, že síť čerpadel pohonných hmot je mimo hlavní město a nepočtená osídlenější centra řídká, v některých odlehlých oblastech prakticky žádná. Řidiči naftových vozidel by měli mít na zřeteli, že drtivá většina vozidel jezdí v Mongolsku s ohledem na velmi nízké teploty v zimním období s vozidly na benzín. Zejména v odlehlých oblastech se může stát obstarání nafty tvrdým oříškem a s evropským naftovým motorem není možné v Mongolsku zakoupit tzv. Ad Blue aditivum.

Rizikovým faktorem jsou i klimatické podmínky v zemi: značné nejen roční, ale i denní a noční výkyvy teplot v řádech i několika desítek °C, příznačné pro kontinentální klima, prudké změny počasí včetně náhlých a velmi silných poryvů větru, písečné bouře, nízká vlhkost vzduchu (kolem 25 %), řídký vzduch díky vysoké nadmořské výšce převážné části území státu. Průměrná nadmořská výška země odpovídá výšce vrcholu Sněžky, samotný Ulánbátar se rozprostírá v nadmořské výšce 1300–1700 m. n. m. Pro turistické cesty do Mongolska je z uvedených důvodů třeba dbát na kvalitní vybavení a osázení.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní vztahy reguluje Zákoník práce z 14. 5. 1999. Standardní pracovní týden činí 40 hodin s výjimkami pro sezónní práce. Minimální mzda je určena legislativně, od 1. ledna 2017 činí 240 000 MNT/měsíčně (cca 92 EUR). Odvod na sociální zabezpečení (včetně zdravotního) je 11 % pro zaměstnance, s měsíčním stropem ve výši 240 000 MNT a 12–14 % pro zaměstnavatele (rozdíl je ve výši pojištění proti úrazům a nemocem z povolání, jež se stanovuje dle odvětví). Mzdové náklady: průměrná měsíční hrubá mzda v Mongolsku dosahovala v roce 2020 1 330 800 MNT (cca 389 EUR), nárůst o 10,8 % oproti předchozímu roku.

Povinné odvody zaměstnavatelů i zaměstnanců progresivně rostou na roční bázi. Příspěvky na důchodové pojištění vzrostly v loňském roce o 1 % u zaměstnavatele i zaměstnance, tzn. v roce 2020 u zaměstnavatele dosáhly výše 13,5–15,5 % a u zaměstnance 12,5 %.

Daň z příjmu fyzických osob u nerezidentů je ve výši 20 % u příjmu z mongolského zdroje. Dle mongolského zákona o Provádění vyrovnání v národní měně musí být všichni zahraniční pracovníci, až na výjimky (např. diplomatické mise), vypláceni v mongolské měně (MNT) převodem na MNT bankovní účet v Mongolsku. Mzda se může převádět do zahraničí bez dodatečných srážek.

Pracovní povolení je vyžadováno pro všechny zahraniční zaměstnance firem a zastupitelských kanceláří. Jeho získání může být časově náročné – až 4 týdny před odjezdem a 2 týdny v Mongolsku. Před vycestováním je nutné si zařídit pracovní vízum na některé mongolské ambasádě (např. v Praze). Po vstupu se pracovník musí do 7 pracovních dnů zaregistrovat na Imigračním úřadu, jinak mu hrozí pokuta až 1 mil. MNT (cca 450 EUR). Samotné pracovní povolení vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Služebním centru pracovního úřadu se podají potřebné dokumenty a předem se platí poplatek 384 tis. MNT za každý měsíc pracovního povolení. Hradí se rovněž jednorázové poplatky za služby (žádost o povolení k zaměstnání – 1 osoba 15 000 MNT, průkaz povolení k zaměstnání – 2000 MNT). Jakmile je získáno pracovní povolení, je nutné si zařídit dlouhodobé pracovní vízum. Rovněž je nutné si na Imigračním úřadu návazně zařídit dlouhodobé povolení k pobytu.

Mongolská vláda stanovuje kvóty pro zaměstnávání zahraničních pracovníků. A to pro společnosti bez i se zahraniční investicí. Dle sektoru, výše investice a počtu zaměstnanců společnosti se kvóty pohybují v rozmezí 5–80 %. Společnosti zabývající se zahraničním obchodem mají

kvótu 5 % (ve firmě musí být zaměstnáno alespoň 20 zaměstnanců, aby mohla zaměstnat jednoho cizince). Společnosti vlastníci průzkumné či těžební licence na nerostné suroviny mají kvótu 10 % a firmy těžící ropu či přírodní plyn až 80 %.

Zdravotnická zařízení jsou v Mongolsku jak státní, tak i soukromá. Za ošetření je třeba vždy platit v hotovosti, cestovní pojištění pro případné proplacení v ČR je proto žádoucí a je jednou z podmínek pro udělení mongolského víza. Evakuace těžce zraněných nebo nemocných osob z Mongolska do země s vyšší úrovní lékařské péče je velmi složitou a nákladnou záležitostí.

V Ulánbátaru je několik nemocnic, cizincům se doporučují nemocnice privátní, z nichž některé jsou již přístrojově vybavené na vysoké úrovni. Soukromá nemocnice Songdo v centru města má slušný standard. Jedná se však prioritně o diagnostické centrum – lůžková část je malá a lékaři ambulantní části obvykle nemají stálé pacienty, jde tedy charakterem spíše o kliniku, která zajišťuje velmi přesnou a rychlou diagnostiku, kterou si pacienti dále nosí k posouzení svým ošetřujícím lékařům.

Očkování nejsou pro cestu do Mongolska povinná, doporučit lze vakcinaci proti TBC, žlutence, břišnímu tyfu a dětským chorobám, případně proti vzteklině.

5.9 Veletrhy a akce

Organizace veletrhů a jiných akcí zůstává i v tomto roce velkým otazníkem kvůli stále trvajícím vládním nařízením omezující pohyb a setkávání osob. Organizátoři některých akcí již dopředu avizovali odložení či úplné zrušení veletrhů pro tento rok. Pro představu uvádíme některé významné výstavy naplánované na rok 2021.

International Mining & Oil Expo

- 1 Místo konání: Ulánbátar, Buyant Ukhaa Sports Palace
- 1 Termín: 12.–14. 5.
- 1 Sektor: Důlní a těžební průmysl
- 1 Organizátor: Minex Mongolia Co., Ltd, <http://mongolia-mining.com>

International New Energy Summit

- 1 Místo konání: Ulánbátar
- 1 Termín: 29.–30. 9.
- 1 Obor: Energetika, obnovitelné zdroje
- 1 Organizátor: Mongolian Renewables Industries Association, Global Green Growth Institute, The Business Council of Mongolia, Erdenes Mongol Corporation <http://en.mria.mn>

Build Mongolia 2021

- 1 Místo konání: Ulánbátar, Misheel Expo Convention Center
- 1 Termín: 7.–9. 10
- 1 Obor: Stavebnictví, infrastruktura, energetika, obnovitelné zdroje, těžební
- 1 Organizátor: Expo Mongol XXK <http://www.buildmongolia.com/>

AgroExpo 2021

- 1 Místo konání: Ulánbátar, Hui Doloon Hudag
- 1 Termín: 13.–15. 8.
- 1 Sektor: Zemědělství, potravinářství
- 1 Organizátor: <http://www.agroexpo.mn/>

Expo Mongolia 2021

Místo konání: Ulánbátar, Misheel Expo Convention Center
 Termín: Odložený veletrh z roku 2019 – přesné datum zatím není známo
 Sektor: Multisektorová
 Organizátor: JV Consult Mongolia LLC, JV Consult Messemanagement and Planetfair Group <https://www.expomongolia.com/>

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru

Embassy Street 9

P.O.Box: 665

Tel.: 00976-11-321 886, 00976-11-311 053, fax: 00976-11-323 791, 00976-11-326 661

E-mail: ulaanbaatar@embassy.mzv.cz

Obchodně-ekonomický úsek: commerce_ulaanbaatar@mzv.cz

Konzulární úsek: consular_ulaanbaatar@embassy.mzv.cz, mobilní telefon konzulární pohotovosti: (+976) 9902 1880, úřední hodiny: Po-Pá: 8:15 – 16:45.

Velvyslanectví se nachází asi 500 metrů jižně od hlavního náměstí, resp. Ministerstva zahraničních vztahů a je poblíž hotelu Shangri-la a Velvyslanectví Japonska.

V Mongolsku kromě velvyslanectví nepůsobí žádné české agentury.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: 102

Ambulance: 103

Požárníci: 101

Imigrační služba: +976-18001882

Úřad pro mimořádné situace: 105

Informace – letiště: 19001980

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Mongolské státní instituce

Prezidentská kancelář: <http://www.president.mn>

Parlament (Velký státní chural): <http://www.parliament.mn/>

Vláda: <https://zasag.mn/>

Národní bezpečnostní rada: <http://www.nsc.gov.mn/?q=en>

Ministerstvo zahraničních věcí: <http://www.mfa.gov.mn/>

Ministerstvo těžby a těžkého průmyslu: <http://www.mmhi.gov.mn/>

<https://www.businessinfo.cz/mongolsko>

Ministerstvo financí: <https://www.mof.gov.mn/>

Ministr potravinářství, zemědělství a lehkého průmyslu: <http://www.mofa.gov.mn/>

Ministerstvo zdravotnictví: <https://moh.gov.mn/>

Ministr rozvoje cest a dopravy: <https://mrted.gov.mn/>

Ministry energetiky: <http://energy.gov.mn/>

Ministr stavebnictví a urbanizace: <https://mcud.gov.mn/>

Ministerstvo vzdělávání, kultury, vědy a sportu: <https://mecss.gov.mn/>

Ministerstvo životního prostředí a turismu: <http://www.mne.mn/>

Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení: <http://mlsp.gov.mn/>

Ministerstvo spravedlnosti a vnitra: <http://www.mojha.gov.mn/>

Ministerstvo obrany: <http://www.mod.gov.mn/>

Centrální banka: <https://www.mongolbank.mn/>

Národní statistický úřad: <http://www.nso.mn/>

Národní rozvojová agentura: <http://nda.gov.mn/>

Mongolská rada pro cestovní ruch: <https://tourism.ub.gov.mn/>

Imigrační úřad: <https://www.immigration.gov.mn/>

Ekonomické a obchodní instituce

Mongolská národní obchodní a průmyslová komora: <https://www.mongolchamber.mn/>

Mongolská akademie rozvoje a veřejné správy: <https://aom.org/>

Česko-mongolská obchodní komora v Praze: <https://czemgl.com/>

Mezinárodní organizace v Mongolsku

Světová banka: <https://www.worldbank.org/mn/country/mongolia>

Asijská rozvojová banka: <http://www.adb.org/countries/mongolia/main>

OSN: <http://www.un.int/mongolia>

Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj (EBRD) v Mongolsku: <https://www.ebrd.com/mongolia.html>

Světová zdravotnická organizace: <http://www.wpro.who.int/mongolia/about/en/>

Mezinárodní měnový fond (MMF): <http://www.imf.org/external/country/MNG/index.htm>

Obchodní a rozvojová banka: <http://www.tdbm.mn/index.php?weblang=en>

Rozvojová banka: <https://www.dbm.mn/>

Legislativa

Mongolská ústava: https://www.constituteproject.org/constitution/Mongolia_2001.pdf

Investiční zákon: <http://nda.gov.mn/backend/f/u78baubocG.pdf>

Firemní zákon: <http://www.bcmongolia.org/images/files/en/Working-group/legislative/company-law.pdf>

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE - MONGOLSKO

Obecný daňový zákon: <http://en.mta.mn/app/f?id=4693&tid=30883>

Zákon o dani z přidané hodnoty: <https://en.mta.mn/c/view/12085>

EU-Mongolsko (vztahy): https://eas.europa.eu/delegations/mongolia/1548/mongolia-and-eu_en